

/ UPPSALA

Strålsäkerhetsmyndighetens egen expert Jan Linder hoppade av när han inte fick gehör för kritiken mot kopparkapslarna. Foto: SVT

Strålsäkerhetsmyndighetens egen expert kritisk – slutade

Under tisdagen fick slutförvaret i Forsmark grönt ljus från Strålsäkerhetsmyndigheten som anser att metoden med kopparkapslarna är säker. Men nu kan SVT Uppsala berätta att myndighetens egen expert var kritisk och slutade i höstas.

– Min etiska kompass stämde inte överens med SSM, säger experten Jan Linder.

Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att kopparkapslarna håller på mycket lång sikt och frågetecken kan rätas ut efterhand. Men myndighetens tidigare expert håller inte med.

Jan Linder arbetade med tillverkningsaspekter och degraderingsprocesser för kapseln på SSM från 2009 till augusti 2017. Då valde han att sluta. Ett skäl var att han inte fick gehör för

sin kritik mot kapslarnas säkerhet. Korrosionsfrågorna är inte helt utredda ansåg han, och gick på tvärs mot myndighetens linje.

– Jag kunde inte ställa mig bakom det. Det blir ju rätt så ensamt i en organisation om ingen annan tycker så, säger han.

Slutade i du protest?

– Nej det skulle jag inte vilja säga, det var nog mer att min etiska kompass stämde inte riktigt överens med deras.

Ville SSM bli av med dig?

– Nej, det var inget som framfördes till mig direkt, men de tyckte nog att jag var besvärlig.

Tog upp kritiken med ledningen

Jan Linder arbetade till att börja med i en särskild expertgrupp om kapselfrågor för att sedan gå över till en annan avdelning där han hanterade korrosionsfrågor och annan kapselproblematik.

Inför myndighetens preliminära godkännande 2016 tog han upp sina tveksamheter i ledningen men det ändrade inte SSM:s bedömning. Han framförde senare sin kritik till generaldirektören i mejl. Men myndighetens linje stod fast.

– Min inställning var att det fanns för lite information och det har jag framfört. Jag ställer mig inte bakom det.

Jan Linder anser att SSM:s godkännande var väntat, men förvånades över Mark- och miljödomstolens nej trots att myndigheten sagt att metoden är säker.

– Det är anmärkningsvärt att domstolen kan behålla sin integritet, till den nivån att man kan säga nej.

Upplagt för att bara säga ja

Nu måste SKB lämna in kompletterande uppgifter om kopparkapslarna innan regeringen kan fatta beslut. Men den informationen kommer eventuellt skickas till SSM för bedömning, en myndighet som alltså redan sagt ja. Därför tror inte Jan Linder att SSM kommer att ändra sig eller stoppa beslutet. Han är även kritiskt till att osäkerheterna ska rätas ut efterhand.

– Man la upp hela granskningen så att man skulle säga ja. Det som SSM gör är en stegvis prövning, så i princip kan man inte säga nej enligt vad jag och många andra tycker. Det är klart att man säga "blir det inte nu så blir det nästa gång", och det här kan man dra ut i all

evinnerlighet.

– Men som jag ser det så är det ju nu som regeringen ska fatta beslut och detta beslut bör grundas på den kunskap och osäkerheter som finns framme då detta beslut fattas, fortsätter han.

Kan kräva år av forskning

Vilka ytterligare uppgifter SKB kan presentera är osäkert eftersom bolaget redan har lagt fram allt till miljödomstolen.

Jan Linder ansåg att SSM först borde ha krävt att SKB utreder detaljer om olika degraderingsprocesser som korrosion för att sedan ha gjort en helt ny säkerhetsanalys inför miljödomstolens behandling.

– De kvarstående frågorna är så stora att man först måste få fram mer fakta. De här frågorna som SSM säger att man vill ha mer underlag om i kommande steg av prövningen innebär troligen år av forskning innan man har svar på dem.

RELATERAT

Tillsynsmyndigheten godkänner slutförvarsmetoden

Yttrandet ska överlämnas till regeringen

SKB: "Inte lyckats besvara frågorna"

Miljöreelsen dock positiv

Nej till slutförvar av kärnavfall – osäkerhet kring säkerheten

Regeringen beslutar – men rättens ord väger tungt

Calle Elfström

Publicerad: 24 januari 2018 17.26

SÅ ARBETAR VI PÅ SVT NYHETER

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet

– och inte vet. [Läs mer](#)

MER OM: SLUTFÖRVARET I ÖSTHAMMAR

SSM: "Vi har fler experter"

Gör en samlad bedömning att kopparkapslarna är säkra

Ansvarig minister: "Vill inte föregå"

Instansernas beslut går på tvärs med varandra

SKB: "Inte lyckats besvara frågorna"

Miljörörelsen dock positiv

→ **Mer i ämnet**